

hogyan viselhesem arcomon arcodat” – igen, ez mind Gyukics Gábor. Mozaikos szerkezetű verseihez híven: az előkelő artisztikum, de az életben megtalált (és nem feltalált!) költészet elhivatottja; az erős, friss szókapcsolatok mellett homályos leckék tudója is. Miért nem ír mindig olyan műveket, mint a *Szürke csendélet*, az *Ami van, az nincs, ami nincs, az van*, az *Eső után*? Azért, mert csak ő bír versének hőse lenni? De hiszen többet igazán nem lehet követelni egy remetétől; majd a költő Gyukics, bízunk, segít ezen a dolgon is.

KELEMEN LAJOS

(*Fekete Sas Kiadó, Budapest, 2002,*
68 oldal, 980 Ft)

ABAJKOVICS PÉTER:

QU'

A szombathelyi illetőségű szerző tizenkét esztendeje van jelen a multimediális művészetben. A nyelvi és műfaji átjárhatóság elvét demonstráló munkássága tipológiai értelemben nem képez kivételt a belhoni harcostársak általános pályaképének fejlődési menetétől: kiindulópontját a költészet szintaktikai normáinak megkérdőjelezése képezi, előrehaladott állapotában pedig érinti az akcióművészetet. Az így képződő történeti gerincen végighaladva szám-

talán köztes műfaj mutatja magát az abajkovicsi opusban: konkrét vers, pecsétművészet, assemblage, tárgyköltészet, művészkönyv, akció, performansz stb. Korai alkotásain híven tükröződik a nyolcvanas évek magyarországi grafóvizuális antológiáinak és egyéb kortárs kiadványoknak a termékenyítő hatása. Mindenképpen szerencsés körülmény, hogy teljes mértékben támaszkodhat az öt megelőző nemzedék tetemes produkciójára, így már nem kényszerül rá, hogy a történeti üledéket fogadja el egyetlen ihletőjének.

A *QU'* című kötet tallózás Abajkovics jelentősebb művei között. A válogatás nélkülöz mindenfajta műfaji utalást, fogalmi behatárolást. A kötetben nincsenek fejezetek, többségében címek és évszámok sem, sőt a tartalomjegyzék is kimaradt, ezért – apparátus híján – az értelmezéshez szükséges ráismerés inkább csak az avatottak számára lehetséges. Tudniillik azok számára, akik bizonyos fokon figyelemmel kísérték a szerző érlelődését. A válogatást ezért mérsékelt titokzatosság lengi be, ami még inkább tetézi a művek egy részéből természetileg áradó misztikumot. A publikált anyag enigmatikus – költészeti – jelenléte ezek szerint egyenes arányban van annak intellektuális – elméleti – távollétével.

Ha tudatos és programszerű álláspontról van szó, akkor mindenképpen precedenssel állunk szem-

ben, hiszen a multimediális – és egyáltalán az ideaközpontú – művészet képviselői következetesen ragaszkodnak a műfajelméleti okfejtésekhez, a művészettudományi háttérvilágításhoz. A szerző azonban nem így tesz. Ellenkezőleg: jócskán megnehezíti a dekódolást, és ezen a háttér precíz jegyzete sem változtattevőlegesen. A *QU'*-ből ennek folytán inkább csak benyomásokat, hangulatokat, jelzéseket kapunk, s nem rajzolódik, bomlik ki egészében Abajkovics különben markáns alkotói arcéle, meghatározóan lírai attitűdje és kézműves tehetsége.

A valamivel több mint tíz esztendőttel felölelő alkotói opus jellegét tekintve két szakaszra tagolható: a grafóvizuális költészet, illetve az assembling domináns jelenlétére. Miközben a költészeti akcionizmus szellemisége töretlenül átfonja Abajkovics munkásságának egészét. A papír síkján láttamoztatott és tipológiai értelemben korántsem egytőről fakadó verbo-vizuális poétikákat továbbgondolva lép ki a szerző a harmadik dimenzióba, a költészeti tárgyak és az assemblingre jellemző nyelvi multistruktúrák tartományába. Tevőleges közreműködése a szombathelyi Leopold Bloom időszaki kiadvány realizálásában így kettős eredménnyel jár, mivel szerkesztőként és autochton szerzőként egyaránt beírja nevét e körünkben nem túl ismert és kultivált szintetikus műfaj legjobb nemzetközi auto-

ritásai közé. Korai vizuális költészetének szövegeközpontúsága fokozatosan veszít jelenlétéből, hogy átadja helyét az ikonikus megjelenítésnek. A szöveg idővel már csak egy-egy tautologikus fogalmi tükröztetés funkcióját látja el egy nagyobb képi szerkezetben, illetve élő előadásban.

A *QU'* jelentősége leginkább abban van, hogy felkelti az érdeklődést a szerző művészetére, amely sokrétűen tagolt, kifinomult és látványként is izgalmat keltő. Abajkovics *par excellence* egyetemese ívű alkotói arzenált igazgat, és azon kevesek egyike, akiknek az egyetemleges és helyi értékek szimultán megjelenítése és egyetlen minőségé formálása teljességében sikerült.

Ő úgy tartja, hogy Leopold Bloom szülővárosában művésznek lenni nemcsak szép feladat, hanem poétikai elkötelezettség is. Hinniünk kell neki.

SZOMBATHY BÁLINT

(*Fiatal Írók Szövetsége – Magyar Műhely Kiadó, Budapest, 2003, 78 oldal, 1500 Ft*)

ZSÁVOLYA ZOLTÁN:

Jimmy visszatér

„Furcsa könyv született.” Így a Kiskegyed című színes női magazin művészeti ajánlója egy nemrég megjelent kortárs magyar irodalmi alko-